

ذخایر ارز و طلا در شرایط مطمئنی است

با اقدامات لازم برای تامین ارز و اتخاذ سیاست‌های پولی، کنترل نقدینگی و تامین ذخایر مطمئن طلا و ارز برای مقابله با تکانه‌های احتمالی، اکنون بانک مرکزی از منابع ارزی و طلای مطمئن و در دسترس برخوردار است. به گزارش ایرنا، محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی گفت: اخیراً آیین‌نامه‌ای تصویب شده است که حتی برای مثال سرمایه‌گذار خارجی می‌تواند در صورتی که تمایلی به ورود ارز (دلار) به کشور ندارد، می‌تواند طلا را به کشور وارد کند. چراکه طلا سودآوری بیشتری دارد و می‌تواند با قیمت بالاتری به فروش برساند. برای این مهم نیز می‌تواند طلا را در مرکز مبادله ایران (ارز و طلا) یا حتی در بورس کالا به فروش برساند، ریال را با همان نرخ دریافت و سرمایه‌گذاری کند، در چنین شرایطی بانک مرکزی محدودیتی را متوجه فعالان اقتصادی نکرده است.

اولویت گمرک حمایت از تولید است

رویکرد و اولویت اول گمرک حمایت از تولید است و گمرک ایران با در نظر گرفتن این رویکرد، تسهیلات ویژه‌ای را به فعالان اقتصادی در راستای رونق تولید ارائه می‌دهد. به گزارش مهر، فرود عسگری، رئیس کل گمرک ایران، گفت: گمرک ایران در قالب طرح فعالان اقتصادی برگزیده گمرکی، تسهیلات متنوع و متعددی را به تولیدکنندگان با هدف کاهش هزینه تولید و تامین به موقع مواد اولیه واحدهای تولیدی در نظر گرفته است. در حال حاضر حدود ۸۰۰ شرکت تولیدی، دانش‌بنیان و بازرگانی از تسهیلات ویژه گمرک در قالب طرح فعالان اقتصادی برگزیده گمرکی بهره‌مند هستند. او افزود: مدیران گمرکات اجرایی در بازدید از واحدهای تولیدی استان ضمن تشریح تسهیلات گمرکی در نظر گرفته‌شده برای تولیدکنندگان، همواره در راستای کمک به واحدهای تولیدی و رونق تولید گام بردارند.

ادامه از صفحه اول

برای مثال اگر چند روز دیگر، ایران با سه کشور اروپایی و نیز امریکایه توافق نرسد، مکانیسم ماشه فعال می‌شود و ایران تحت تحریم قطعه‌نامه‌های گذشته سازمان ملل معروف به ۲۲۳۱ قرار می‌گیرد. هرچند این قطعه‌نامه‌ها مربوط به ذیل فعالیت‌های هسته‌ای ایران هست اما کیست که نداند تبعات و اثرات روانی آن بیش از اهداف آن هستند؛ به‌طوری‌که برای مثال از زمان تصویب لغو رفع تحریم‌های اقتصادی ایران در شورای امنیت سازمان ملل قیمت هر دلار آمریکا به بیش از ۱۰۰ هزار تومان رسید و گزارش فعالان اقتصادی هم حاکی از آن است که در صورت اجرایی شدن آن بسیاری از امور اقتصادی ایران از جمله صادرات غیرنفتی به شدت تحت تأثیر آن قرار می‌گیرد. یعنی به‌طور کلی اقتصاد ایران زیر سایه تحریم می‌رود. این به معنای آن است که اقتصاد ایران نه فقط در سه ماهه دوم امسال رشد منفی اقتصادی خواهد داشت. به هر حال اثر جنگ ۱۲ روزه در سه ماهه دوم کاملاً مشهود خواهد شد - بلکه اگر ایران به تفاهم هسته‌ای نرسد، به احتمال خیلی زیاد در سه ماهه سوم هم شاهد منفی بودن رشد اقتصادی خواهیم بود. این یعنی آنکه درآمد سرانه مردم ایران کاهش خواهد یافت و سفره آنها هم کوچکتر خواهد شد. در این میان البته هستند کسانی که از این خوان بهره‌خود را خواهند برد: کاسبان تحریم!

اما چه باید کرد؟ به نظر می‌آید به جز کره شمالی، ایران تنها کشوری باشد که اقتصاد خود را باید از مسیر سیاست حل کند. یعنی اول باید چارچوب سیاست بین‌المللی را حل و فصل کند و سپس به اقتصاد بپردازد. افرادی که مدعی هستند می‌شود بدون حل و فصل کردن سیاست بین‌المللی، اقتصاد ایران را به رونق انداخت، در توهمات واهی به سر می‌برند، زیرا تجربه ۴۰ ساله گذشته و نیز توسعه چین نشان داده که بدون حل این مشکل، رونق و توسعه اقتصادی امری محال است. مسیر توسعه و رونق اقتصادی ایران از پل سیاست می‌گذرد.

اقتصاد کلان

عکس: ایرنا

آغاز روند کوچك شدن اقتصاد

رشد تولید ناخالص داخلی پس از ۱۷ فصل منفی شد

▼ تحریم علیه رشد

آنچه مشخص است، رشد اقتصادی در کشور ما وابسته به صادرات نفت است و تحریم‌های صورت گرفته در چند سال اخیر نشان می‌دهد که وضعیت رشد اقتصاد ایران در شیب منفی قرار گرفته است.

در دهه ۸۰ که هنوز از تحریم‌های سازمان ملل و آمریکا خبری نبود و صادرات نفت طبق روال عادی صورت می‌گرفت، رشد اقتصادی ایران نیز عادی و مثبت بود و تولید ناخالص داخلی آن به حدود ۱/۲ تریلیون دلار نیز می‌رسید؛ درحالی‌که فعلاً واقعیت چیز دیگری است و براساس آمار، سال گذشته تولید ناخالص داخلی کشور فقط ۴۳۶ میلیارد دلار بوده است.

اقتصاد ایران در سال‌های ابتدایی دهه ۹۰ با حدود ۵۰۰ میلیارد دلار در رده بیستم اقتصاد جهان بود اما در بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴، تحریم‌ها باعث شد تا این رشد به صفر برسد و البته برجام بود که توانست باز رشد اقتصادی کشور را بالا ببرد و در سال‌های ۱۳۹۵ شاهد رشد آن تا ۲۰/۴ درصدی نیز باشیم که در سال ۱۳۹۶ نیز این روند ادامه داشت تا اینکه دونالد ترامپ در سال ۱۳۹۷ از برجام خارج شد؛ همین روند باعث گردید تا رشد اقتصادی ایران در پایان آن سال به ۱۱/۵- درصد برسد. از سال ۱۳۹۹ و با تغییر دولت در آمریکا، صادرات نفت ایران کمی بهتر شد و همین باعث شد تا رشد اقتصادی نیز به سمت مثبت شدن برود اما با بازگشت دوباره ترامپ اوضاع به روال قبل برگشت. براساس گزارش مرکز آمار ایران، بخش استخراج نفت و گاز طبیعی به مرز توقف کامل در بهار امسال با نرخ رشد ۰/۸ درصد رسید، درحالی‌که از بهار سال ۱۴۰۰ تا بهار امسال رشد آن مثبت بود.

اگر رشد اقتصادی ایران مانند سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹ ادامه پیدا می‌کرد، اقتصاد ایران در سال گذشته یعنی سال ۱۴۰۳، ۲/۷ برابر اقتصاد اکنون بود و براساس آمار در بهار امسال تامین برق و آب رشد ۱۱/۸- درصدی داشته است. در حوزه کشاورزی، به دلایلی همچون کمبود منابع آب و افزایش هزینه‌های تولید کشاورزان رشد به ۲/۷- درصد رسیده و در بخش صنعت نیز ناترازی‌های انرژی که در امسال شدت نیز گرفته است باعث شد تا در فصل بهار در این حوزه شاهد رشد ۱/۷- درصدی باشیم و اگر بخش‌های گروه صنایع و معادن را نیز به آن اضافه کنیم به رشد ۱/۲- درصدی می‌رسیم.

باید به این نکته توجه داشت که امسال تقریباً از میانه بهار کشور با بی‌برقی و کم‌آبی مواجه شد که قطعاً تأثیر منفی آن در آمارهای بعدی دیده خواهد شد و درصدهای منفی‌تری را نشان خواهد داد که نشان از اوضاع بدتری در تولید ناخالص داخلی نسبت به سال گذشته خواهد بود. در کنار آن، صادرات و واردات کالا و خدمات نیز در بهار امسال افت داشته است. براساس آمار، صادرات ۴/۹

علی ایوبی

گزارشگر هم‌میهن

رشد اقتصادی ایران پس از چهارسال و نیم که ۱۷ فصل را شامل می‌شود، در بهار امسال منفی شده است؛ این را مرکز آمار ایران در گزارشی اعلام کرده و گفته تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت ثابت سال ۱۴۰۰ در سه ماهه اول امسال به رقم ۲۴ هزار و ۲۷۰ میلیارد ریال با نفت و ۱۸ هزار و ۶۴ میلیارد ریال بدون احتساب نفت رسیده است که نشان از رشد منفی ۰/۱ درصدی محصول ناخالص داخلی با نفت و ۰/۴- درصدی محصول ناخالص داخلی بدون نفت در سه‌ماهه اول سال دارد.

به نظر می‌رسد با توجه به قطع برق شهرک‌های صنعتی در تابستان امسال که به چهار روز در هفته رسیده بود و همچنین تعلیق‌های پس از جنگ ۱۲ روزه و تبعاتی که بر تولید داشت، روند افت رشد اقتصاد در فصل بعد به صورت شدیدی‌تری ادامه داشته باشد.

نرخ رشد تولید ناخالص داخلی در بهار ۱۴۰۰، ۸/۳ درصد و در بهار ۱۴۰۱، ۴/۷ درصد، در بهار ۱۴۰۲، ۴/۴ درصد و در بهار ۱۴۰۳، ۴/۷ درصد بود که در بهار امسال به منفی ۰/۱- درصد رسید. این روند یعنی کشور دوران رکود را طی می‌کند و شرایط اقتصادی کشور رو به افول است، این در حالی است که در برنامه هفتم توسعه که در دولت تهیه و تصویب شد و مسعود پزشکیان خود را موظف به اجرای آن می‌داند، برای رشد ۸ درصدی هدف‌گذاری شده است که فعلاً در سال اجرا این رشد منفی است.

براساس محاسبات فصلی که مرکز آمار ایران در قالب ۱۸ بخش اصلی متشکل از ۵۰ رشته فعالیت انجام داده، در سه‌ماهه اول امسال، گروه کشاورزی با زیربخش‌های زراعت و باغداری، دامداری، جنگل‌داری و ماهیگیری، رشد ۲/۷-، گروه صنایع و معادن با زیربخش‌های استخراج نفت خام و گاز طبیعی، استخراج سایر معادن، صنعت، تامین آب و برق، توزیع گاز طبیعی و ساختمان رشد ۰/۳- و گروه خدمات با زیربخش‌های عمده و خرده‌فروشی، فعالیت‌های خدماتی مربوط به تامین جا و غذا، حمل و نقل، انبارداری، پست، اطلاعات و ارتباطات، فعالیت‌های مالی و بیمه، مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار و دامپزشکی، اداره امور عمومی و خدمات شهری، آموزش، فعالیت‌های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی و سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی ۰/۵ درصد نسبت به سه‌ماهه اول سال ۱۴۰۳ رشد داشته‌اند که افت این گروه‌ها کاملاً مشهود است.

و واردات ۱۱/۸ درصد افت داشته‌اند که نشانگر این است که تجارت خارجی ایران نیز روزهای بدی را سپری می‌کند و با کمبود مواد اولیه و نبود تقاضا از سوی کشورهای دیگر مواجه است.

همچنین بر اساس گزارش مرکز آمار، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص نیز در بهار ۱۴۰۴ با افت ۱/۹ درصدی روبه‌رو بوده و در بخش سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات نیز شاهد کاهش ۳/۳ درصدی هستیم؛ هرچند در سرمایه‌گذاری در بخش ساختمانی رشد بسیار ناچیز ۰/۴ درصدی را شاهد بودیم که می‌توان اینگونه نتیجه گرفت که نه تنها در مورد تجهیزات بخش‌های مختلف دچار فرسودگی هستیم بلکه هیچ انگیزه‌ای برای نوسازی آنها وجود ندارد که قطعاً باعث افت بیشتر اقتصاد و تولید ناخالص داخلی خواهد شد. براساس این گزارش، قدرت خرید خانوارها نیز روند نزولی داشته و در بهار امسال نسبت به سال قبل ۱/۱ درصد کاهش داشته است که در نتیجه باعث کم شدن رفاه مردم و همچنین توقف صنایع و خدماتی خواهد شد که خانوارها مجبور هستند آنها را از سبد خرید خود حذف کنند.

▼ شاخص مدیران خرید افت کرد

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی نیز در گزارشی به طرح شاخص مدیران خرید یا «شامخ» پرداخته است. شامخ کل اقتصاد می‌تواند معیاری برای نشان دادن شرایط کلی سرمایه‌گذاری مولد و توسعه کسب و کار کشور باشد.

نظرسنجی مرکز پژوهش‌های اتاق ایران در مرداد ۱۴۰۴ نشان از تداوم شاخص مدیران خرید کل اقتصاد ایران (پس از تعدیل فصلی) است. مقدار این شاخص برای مردادماه برابر با ۴۵/۳ (کاهش نسبت به ماه قبل که ۴۷/۱ بود برآورد شده که نشان می‌دهد وضعیت کسب‌وکارها در این ماه برای هفدهمین ماه متوالی، کاهش یافته است و هر پنج مؤلفه اصلی تشکیل‌دهنده شامخ کل اقتصاد یعنی میزان سفارشات جدید، میزان تولید، موجودی مواد اولیه، میزان استخدام و زمان تحویل سفارشات، همگی روندی نزولی و تا حدودی نامناسب را طی کرده‌اند.

این گزارش نشان می‌دهد شاخص مدیران خرید کل اقتصاد و همچنین شاخص مدیران خرید بخش صنعت در مردادماه نشان از تداوم روند رکودی ماه‌های اخیر دارد و میزان تولید محصول با ارائه خدمات کل اقتصاد در مردادماه کمترین میزان ۵۸ ماهه از آبان‌ماه ۱۳۹۹ را ثبت کرده و همچنین «انتظارات در مورد میزان فعالیت‌های اقتصادی در ماه آینده در کل اقتصاد» نیز کمترین مقدار ۳۹ ماهه را از خردادماه ۱۴۰۱ به ثبت رسانده و «میزان سفارشات جدید مشتریان کل اقتصاد» در مردادماه برای هجدهمین ماه متوالی و بخش صنعت برای چهاردهمین ماه متوالی روندی کاهشی داشته است؛ در کنار آن